

SUMMARIVM

ΣΑΙΕΣΥΔΟ

ΩΑΙΑΨΑΙΑΩ

S U M M A R I U M.

Procerum animabus, a Mercurio ad infera compulsis, heroës occurrunt, tum alii, tum Achilles et Agamemno (1-22). Ibi Agamemno Achilli iusta funebria exponit, ad Troiam ipsi peracta, et propriam necem dolet (23-97); miratusque turbam iuvenum, catervatim descendendum, ex uno eorum insignem Penelopes pudicitiam, procerum assiduitatem et occasum cognoscit, atque Ulyssis fortunam et reginae fidem praedicat (98-204). Interea heros cum suis ad Laerten profectus, primum, velut ignotus, in hortis cum illo sermonem quaerit de filio, affectusque cogitis, quas senex talisset, aerumnis, dum cum aegritudine oppressum videt, repente sese filium aperit, et caedem procerum perpetrata narrat (205-344). Lactus senex lavatur, et ipse quoque a Minerva decoratus, cum Dolio servo et reliqua familia atque Ulysse comitibusque eius ad prandium conveniunt, ubi redux agnoscitur et salutatur ab omnibus (345-412). Iam ramore caedis per urbem disperso, habetur concio Ithacensium, in qua Eupithes tumultum movet: continuo pars civium, quamquam reclamantibus Medonte et Halitherse, armati Ulysses ad Laertis praedium persequuntur (413-471). Sed eos comitator Ulysses graviter premit; Eupithen occidit Laertes; ipsis praesens Minerva opitulatur, seditiosos exterret; tandem Iupiter deiecto fulmine proelium dirimit: sic facto foedere amnestia utrinque et pax componitur (472-548).

Ο Δ Υ Σ Σ Ε Ι Α Σ Ω.

Σ π ο ν δ α ί.

Ἐρμῆς δὲ ψυχὰς Κυλλήμιος ἐξεκαλεῖτο
ἀνδρῶν μνηστήρων· ἔχε δὲ ῥάβδον μετὰ χερσὶν
καλὴν, χρυσεῖην, τῆτ' ἀνδρῶν ὄμματα θέλγει,
ὣν ἐθέλει, τοὺς δ' αὖτε καὶ ὑπνώοντας ἐγείρει·
τῆ ῥ' ἄγε κινήσας· ταὶ δὲ τρίζουσαι ἔποντο. 5

ὡς δ' ὅτε νυκτερίδες μυχῶ ἄντρου θεσπεσίῳ
τρίζουσαι ποτέονται, ἐπεὶ κέ τις ἀποπέσῃσιν
ὄρμαθου ἔκ πέτρης, ἀνά τ' ἀλλήλησιν ἔχονται·
ὡς αἱ τετριγυῖαι ἀμ' ἦσαν· ἦρχε δ' ἄρα σφιν
Ἐρμείας ἀκάκητα κατ' εὐρώεντα κέλευθα. 10

παρ δ' ἴσαν Ὠκεανοῦ τε ῥοᾶς καὶ Λευκάδα πέτρην,
ἠδὲ παρ' Ἥελίοιο πύλας καὶ δῆμον Ὀνειρῶν
ἦσαν· αἴψα δ' ἴκοντο κατ' ἀσφοδελὸν λειμῶνα,
ἐνθα τε ναίουσι ψυχαὶ, εἶδωλα καμόντων.

Εὐρον δὲ ψυχὴν Πηληϊάδεω Ἀχιλῆος, 15
καὶ Πατροκλῆος καὶ ἀμύμονος Ἀντιλόχοιο,
Αἰαντός θ', ὃς ἄριστος ἔην εἶδός τε δέμας τε

τῶν ἄλλων Δαναῶν μετ' ἀμύμονα Πηλείωνα.
 ὣς οἱ μὲν περὶ κείνον ὀμίλεον· ἀγχίμολον δὲ
 20 ἦλυθ' ἐπι ψυχὴν Ἀγαμέμνονος Ἀτρεΐδαο
 ἀχνυμένη· περὶ δ' ἄλλαι ἀγηγέραθ', ὅσοι ἀμ' αὐτῷ
 οἴκῳ ἐν Λιγίσθοιο θάνον καὶ πότμον ἐπέσπον.
 τὸν προτιέρη ψυχὴν προσεφώνεε Πηλείωνος·

Ἀτρεΐδη, περὶ μὲν σε φάμεν Διὶ τερπικεραύνῳ
 25 ἀνδρῶν ἠρώων φίλον ἔμμεναι ἤματα πάντα·
 οὔνεκα πολλοῖσιν τε καὶ ἰφθίμοισιν ἀνασσεσ
 δήμῳ ἐνὶ Τρώων, ὅθι πάσχομεν ἄλγε' Ἀχαιοί.
 ἦ τ' ἄρα καὶ σοὶ πρῶτα παραστήσεσθαι ἔμελλεν
 Μοῖρ' ὀλοή, τὴν οὔτις ἀλεύεται, ὅς κε γένηται.

30 ὡς ὄφελος τιμῆς ἀπονήμενος, ἥσπερ ἀνασσεσ,
 δήμῳ ἐνὶ Τρώων θάνατον καὶ πότμον ἐπισπεῖν·
 τῷ κέν τοι τύμβον μὲν ἐποίησαν Παναχαιοί,
 ἠδέ κε καὶ σῶ παιδί μέγα κλέος ἦρα' ὀπίσσω·
 νῦν δ' ἄρα σ' οἰκτίστῳ θανάτῳ εἴμαρτο ἀλῶναι.

35 Τὸν δ' αὖτε ψυχὴν προσεφώνεεν Ἀτρεΐδαο·
 ὄλβιε Πηλέος υἱέ, θεοῖς ἐπιείκελ' Ἀχιλλεῦ,
 ὅς θάνες ἐν Τροίῃ, ἐκάς Ἄργεος· ἀμφὶ δέ σ' ἄλλοι
 κτείνοντο Τρώων καὶ Ἀχαιῶν υἱες ἄριστοι,
 μαρνάμενοι περὶ σείῳ· σὺ δ' ἐν στροφάλιγγι κονίης

40 κείσο μέγας μεγαλωστί, λελασμένος ἵπποσυνάων.
 ἡμεῖς δὲ πρόπαν ἡμᾶρ ἐμαρνάμεθ'· οὐδέ κε πάμπαν
 παυσάμεθα πτολέμου, εἰ μὴ Ζεὺς λαίλαπι παῦσεν.
 αὐτὰρ ἐπεὶ σ' ἐπὶ νῆας ἐνείκαμεν ἐκ πολέμοιο,
 κάτθεμεν ἐν λεχέεσσι, καθήραντες χρῶα καλὸν

45 ὕδατι τε λιαρῷ καὶ ἀλείφατι· πολλὰ δέ σ' ἀμφὶ
 δάκρυα θερμὰ χέον Δαναοί, κείροντό τε χαίτας.

μήτηρ δ' ἔξ ἁλὸς ἦλθε σὺν ἀθανάτης ἀλήσιν,
 ἀγγελίης αἴουσα· βοή δ' ἐπὶ πόντον ὀρώρει
 θεσπεσίη· ὑπὸ δὲ τρόμος ἔλλαβε πάντας Ἀχαιοὺς·
 καὶ νύ κ' ἀναΐξαντες ἔβαν κοίλας ἐπὶ νῆας, 50
 εἰ μὴ ἀνὴρ κατέρουκε, παλαιὰ τε πολλὰ τε εἰδώς,
 Νέστωρ, οὗ καὶ πρόσθεν ἀρίστη φαίνεται βουλή·
 ὃ σφιν εὐφρονέων ἀγορήσατο καὶ μετέειπεν·

Ἴσχεσθ', Ἀργεῖοι, μὴ φεύγετε, κοῦροι Ἀχαιῶν·
 μήτηρ ἔξ ἁλὸς ἦδε σὺν ἀθανάτης ἀλήσιν 55
 ἔρχεται, οὗ παιδὸς τεθνηότος ἀντιόωσα.

Ὡς ἔφαθ'· οἳ δ' ἔσχοντο φόβου μεγάθυμοι Ἀχαιοί·
 ἀμφὶ δέ σ' ἔστησαν κοῦραι ἄλιιο γέροντος,
 οἴκτ' ὀλοφνυρόμεναι, περὶ δ' ἄμβροτα εἶματα ἔσσαν.
 Μοῦσαι δ' ἐννέα πᾶσαι, ἀμειβόμεναι ὅπῃ καλῆ, 60
 θρήνεον· ἔνθα κεν οὕτιν' ἀδάκρυτόν γ' ἐνόησας
 Ἀργείων· τοῖον γὰρ ὑπώρορε Μοῦσα λίγεια.

ἑπτὰ δὲ καὶ δέκα μὲν σε ὁμῶς νύκτας τε καὶ ἡμᾶρ
 κλαίομεν, ἀθάνατοί τε θεοὶ, θνητοὶ τ' ἀνθρώποι·
 ὀπιωκαιδεκάτῃ δ' ἔδομεν πυρὶ, πολλὰ δέ σ' ἀμφὶ 65
 μῆλα κατεκτάνομεν μάλα πίονα, καὶ ἔλικας βοῦς.
 καίεο δ' ἐν τ' ἐσθῆτι θεῶν καὶ ἀλείφατι πολλῶν,
 καὶ μέλιτι γλυκερῶν· πολλοὶ δ' ἦρωες Ἀχαιοὶ

τεύχεσιν ἐρρώσαντο πυρὴν πέρι καιομένοιο,
 πεζοὶ θ' ἱππῆές τε· πολὺς δ' ὄρουμαγδὸς ὀρώρει 70
 ἀντάρ ἐπεὶ δὴ σε φλόξ ἠνυσεν Ἡφαίστοιο,

ἦῶθεν δὴ τοι λέγομεν λεύκ' ὅστε', Ἀχιλλεῦ,
 οἴνω ἐν ἀκρότη καὶ ἀλείφατι· δῶκε δὲ μήτηρ
 χρύσειον ἀμφιφορῆα· Διωνύσοιο δὲ δῶρον
 φάσκει ἔμεναι, ἔργον δὲ περικλυτοῦ Ἡφαίστοιο. 75

ἐν τῷ τοι κεῖται λεύκῳ ὀστέα, φαίδιμ' Ἀχιλλεῦ,
 μίγδα δὲ Πατρόκλοιο Μενoitιάδαο θανόντος·
 χωρὶς δ' Ἀντιλόχοιο· τὸν ἔξοχα τῆς ἀπάντων
 τῶν ἄλλων ἐτάρων, μετὰ Πάτροκλόν γε θανόντα.

80 ἀμφ' αὐτοῖσι δ' ἔπειτα μέγαν καὶ ἀμύμονα τύμβον
 χεύαμεν Ἀργείων ἱερὸς στρατὸς αἰχμητῶν,
 ἀκτῆ ἔπι προῦχούσῃ, ἐπὶ πλατεῖ Ἑλλησπόντῳ·
 ὡς κεν τηλεφανῆς ἐκ ποντόφιν ἀνδράσιν εἴη
 τοῖς, οἳ νῦν γεγάασι, καὶ οἳ μετόπισθεν ἔσονται.

85 μήτηρ δ', αἰτήσασα θεοῦς, περικαλλέ' ἄεθλα
 θῆκε μέσῳ ἐν ἀγῶνι ἀριστήεσσιν Ἀχαιῶν.
 ἤδη μὲν πολέων τάφῳ ἀνδρῶν ἀντεβόλησας
 ἠρώων, ὅτε κέν ποτ' ἀποφθιμένου βασιλῆος
 ζώννυνται τε νέοι, καὶ ἐπεντύνονται ἄεθλα·

90 ἀλλὰ κε κεῖνα μάλιστα ἰδὼν εἰεθήπεας θυμῷ,
 οἷ' ἐπὶ σοὶ κατέθηκε θεὰ περικαλλέ' ἄεθλα,
 ἀργυρόπεζα θεῖς· μάλα γὰρ φίλος ἦσθα θεοῖσιν.
 ὡς σὺ μὲν οὐδέ θανῶν ὄνομ' ὤλεσας, ἀλλὰ τοι αἰεὶ
 πάντας ἐπ' ἀνθρώπους κλέος ἔσσειται ἐσθλόν, Ἀχιλλεῦ.

95 αὐτὰρ ἐμοὶ τί τόδ' ἦδος, ἐπεὶ πόλεμον τολύπευσα;
 ἐν νόστῳ γάρ μοι Ζεὺς μήσατο λυγρὸν ὄλεθρον,
 Αἰγίσθου ὑπὸ χερσὶ καὶ οὐλομένης ἀλόχοιο.

Ὡς οἳ μὲν τοιαῦτα πρὸς ἀλλήλους ἀγόρευον. —
 ἀγχίμολον δέ σφ' ἦλθε διάκτορος Ἀργειφόντης,
 100 ψυχὰς μνηστήρων κατάγων, Ὀδυσῆϊ δαμέντων·
 τῷ δ' ἄρα θαμβήσαντ' ἰθὺς κίον, ὡς ἐσιδέσθην.
 ἔγνω δὲ ψυχὴ Ἀγαμέμνονος Ἀτρεΐδαο
 παῖδα φίλον Μελανῆος, ἀγακλυτὸν Ἀμφιμέδοντα·
 ξεῖνος γάρ οἱ ἦν, Ἰθάκῃ ἐνὶ οἰκίᾳ ναίων.

τὸν προτέρη ψυχὴ προσεφώνεεν Ἀτρεΐδαο· 105

Ἀμφίμεδον, τί παθόντες ἐρεμνὴν γαῖαν ἔδυτε,
πάντες κεκοιμένοι καὶ ῥηήλικες; οὐδέ κεν ἄλλως
κοινάμενος λέξαιτο κατὰ πτόλιον ἄνδρας ἀρίστους.
ἢ ὑμῖ ἐν νήεσσι Ποσειδάων ἐδάμασσεν,
ὄρσας ἀργαλέους ἀνέμους καὶ κύματα μακρὰ; 110

ἢ πον ἀνάρσιοι ἄνδρες ἐδηλήσαντ' ἐπὶ χέρσῳ,
βοῦς περιταμνομένους ἢ δ' οἴων πάσα καλά,
ἢ ἐπερὶ πτόλιος μαχεούμενοι ἢ δὲ γυναικῶν;
εἶπέ μοι εἰρομένω· ξεῖνος δέ τοι εὐχομαι εἶναι.
ἢ οὐ μέμνη, ὅτε κεῖσε κατήλυθον ὑμέτερον δῶ,
οἰτρυνέων Ὀδυσῆα, σὺν ἀντιθέῳ Μενελάῳ 115

Ἴλιον εἰς ἅμ' ἔπεσθαι εὐσσέλμων ἐπὶ νηῶν;
μηρὶ δ' ἄρ' οὐλώ πάντα περήσαμεν εὐρέα πόντον,
σπουδῇ παρπεπιθόντες Ὀδυσῆα πτολίπορθον.

Τὸν δ' αὖτε ψυχὴ προσεφώνεεν Ἀμφιμέδοντος· 120

[Ἀτρεΐδη κύδιστε, ἀναξ ἀνδρῶν Ἀγάμεμνον,]
μέμνημαι τάδε πάντα, Διοτρεφές, ὡς ἀγορεύεις·
σοὶ δ' ἐγὼ εὖ μάλα πάντα καὶ ἀτρεκέως καταλέξω,
ἡμετέρου θανάτοιο κακὸν τέλος, οἷον ἐτύχθη.

μνώμεθ' Ὀδυσῆος δὴν οἰχομένοιο δάμαρτα· 125
ἢ δ' οὐτ' ἤρνεϊτο στυγερὸν γάμον, οὔτε τελεύτα,
ἡμῖν φραζομένη θάνατον καὶ Κῆρα μέλαιναν·
ἀλλὰ δόλον τόνδ' ἄλλον ἐνὶ φρεσὶ μερμήριξεν·

στησαμένη μέγαν ἰστόν ἐνὶ μεγάροισιν ὑφαίνεν,
λεπτὸν καὶ περίμετρον· ἄφαρ δ' ἡμῖν μετέειπεν· 130
κοῦροι, ἐμοὶ μνηστήρες, ἐπεὶ θάναθ δῖος Ὀδυσσεύς,
μῖμνετ' ἐπιγόμενοι τὸν ἐμὸν γάμον, εἰσόκε φᾶρος
ἐκτελέσω — μή μοι μεταμώνια νήματ' ὄληται —

- Δαέροτῃ ἥρωϊ ταφήϊον, εἰς ὅτε κέν μιν
 135 Μοῖρ' ὀλοή καθέλῃσι τανηλεγέος θανάτοιο·
 μήτις μοι κατὰ δῆμον Ἀχαμιάδων νεμεσήση,
 αἶ κεν ἄτερ σπείρου κῆται, πολλὰ κτεατίσσας,
 ὡς ἔφαθ'· ἡμῖν δ' αὐτ' ἐπεπείθετο θυμὸς ἀγήνωρ.
 ἔνθα καὶ ἡματιή μὲν ὑφαίνεσκεν μέγαν ἰστόν,
 140 νύκτας δ' ἀλλύεσκεν, ἐπὴν δαΐδας παραθεῖτο.
 ὡς τρίετες μὲν ἔληθε δόλω, καὶ ἔπειθεν Ἀχαιούς·
 ἀλλ' ὅτε τέτρατον ἦλθεν ἔτος, καὶ ἐπήλυθον ὦραι,
 [μηνῶν φθινόντων, περὶ δ' ἡματα πόλλ' ἐτελέσθη,]
 καὶ τότε δὴ τις ἔειπε γυναικῶν, ἣ σάφα ἦδη,
 145 καὶ τήνγ' ἀλλύουσαν ἐφεύρομεν ἀγλαὸν ἰστόν.
 ὡς τὸ μὲν ἐξετέλεσσε, καὶ οὐκ ἐθέλουσ', ὑπ' ἀνάγκης.
 εὖθ' ἣ φᾶρος ἔδειξεν, ὑφήνασα μέγαν ἰστόν,
 πλύνασ', ἡελίῳ ἐναλίγκιον ἢ σελήνῃ·
 καὶ τότε δὴ ὅ' Ὀδυσῆα κακὸς ποθεν ἤγαγε δαίμων
 150 ἀγροῦ ἐπ' ἐσχατιήν, ὅθι δῶματα ναῖε συβώτης.
 ἔνθ' ἦλθεν φίλος υἱὸς Ὀδυσσῆος θείοιο,
 ἐκ Πύλου ἡμαθόεντος ἰὼν σὺν νηϊ μελαίνῃ·
 τῶ δὲ μνηστῆρσιν θάνατον κακὸν ἀρτύναντε,
 ἴκοντο προτὶ ἄστυ περικλυτόν· ἦτοι Ὀδυσσεὺς
 155 ὕστερος, αὐτὰρ Τηλέμαχος πρόσθ' ἠγεμόνευεν.
 τὸν δὲ συβώτης ἦγε, κακὰ χροῖ εἴματ' ἔχοντα,
 πτωχῶ λευγαλέῳ ἐναλίγκιον ἢ δὲ γέροντι·
 [σκηπτόμενον· τὰ δὲ λυγρὰ περὶ χροῖ εἴματα ἔστο·]
 οὐδέ τις ἡμείων δύνατο γνῶναι τὸν ἔοντα,
 160 ἔξαπίνης προφανέντ', οὐδ' οἱ προγενέστεροι ἦσαν
 ἀλλ' ἔπεσιν τε κακοῖσιν ἐρίσσομεν ἠδὲ βολῆσιν.
 αὐτὰρ ὁ τέως μὲν ἐτόλμα ἐνὶ μεγάροισιν εἴοισιν

βαλλόμενος καὶ ἐνισσόμενος τετληότι θυμῷ·
 ἀλλ' ὅτε δὴ μιν ἔγειρε Διὸς νόος αἰγιόχοιο,
 σὺν μὲν Τηλεμάχῳ περικαλλέα τεύχε' αἰέρας, 165
 ἐς θάλαμον κατέθηκε, καὶ ἐκλήϊσσε δ' ὀχῆας·
 αὐτὰρ ὃ ἦν ἄλοχον πολυκερδαῖσιν ἄνωγεν
 τόξον μνηστήρεσσι θέμεν πολίον τε σίδηρον,
 ἡμῖν αἰνομόροισιν ἀέθλια καὶ φόνου ἀρχήν.
 οὐδέ τις ἡμείων δύνατο κρατεροῖο βιοῖο 170
 νευρὴν ἐντανύσαι, πολλὸν δ' ἐπιδευέες ἦμεν·
 ἀλλ' ὅτε χεῖρας ἴκανεν Ὀδυσσῆος μέγα τόξον,
 ἐνθ' ἡμεῖς μὲν πάντες ὁμοκλέομεν ἐπέεσσιν,
 τόξον μὴ δόμεναι, μηδ' εἰ μάλα πόλλ' ἀγορεύοι·
 Τηλέμαχος δέ μιν οἷος ἐποτρύνων ἐκέλευσεν. 175
 αὐτὰρ ὃ δέξατο χειρὶ πολύτλας δῖος Ὀδυσσεύς,
 ἠϊδῖως δ' ἐτάνυσσε βίον, διὰ δ' ἦκε σιδήρου·
 στῆ δ' ἄρ' ἐπ' οὐδὸν ἰών, ταχέας δ' ἐκχεύατ' οἷστούς,
 δεινὸν παπταίνων· βάλε δ' Ἀντίνοον βασιλῆα.
 αὐτὰρ ἔπειτ' ἄλλοις ἐφίει βέλεα στονόεντα, 180
 ἅντα τιτυσκόμενος· τοὶ δ' ἀγχιστῖνοι ἔπιπτον.
 γνωτὸν δ' ἦν, ὃ ῥά τις σφι θεῶν ἐπιτάρξοθ' ἦεν.
 ἀντίκα γὰρ κατὰ δῶματ', ἐπισπόμενοι μένει σφῶν,
 κτεῖνον ἐπιστροφάδην· τῶν δὲ στόνος ὤρνυτ' αἰκῆς,
 κράτων τυπτομένων, δάπεδον δ' ἅπαν αἵματι θῦεν. 185
 ὡς ἡμεῖς, Ἀγάμεμνον, ἀπωλόμεθ', ὧν ἔτι καὶ νῦν
 σώματ' ἀκηδέα κείται ἐνὶ μεγάροις Ὀδυσῆος·
 οὐ γὰρ πω ἴσασι φίλοι κατὰ δῶμαθ' ἐκάστον,
 οἳ κ' ἀπονίψαντες μέλανα βρότον ἐξ ὠτειλέων,
 κατθέμενοι γοάοιεν· ὃ γὰρ γέρας ἐστὶ θανόντων. 190
 Τὸν δ' αὖτε ψυχὴν προσεφώνεεν Ἀτρεΐδαο·

ὄλβιε Λαέρταο πάϊ, πολυμήχαν' Ὀδυσσεῦ,
ἢ ἄρα σὺν μεγάλῃ ἀρετῇ ἐκτίσω ἄκοιτιν.

ὡς ἀγαθαὶ φρένες ἦσαν ἀμύμονι Πηνελοπείῃ,

195 κούρη Ἰκαρίου· ὡς εὖ μέμνητ' Ὀδυσῆος,

ἀνδρὸς κουριδίου· τῷ οἱ κλέος οὐ ποτ' ὀλεῖται

ἧς ἀρετῆς· τεύξουσι δ' ἐπιχθονίοισιν ἀοιδὴν

ἀθάνατοι χαρίεσσαν ἐχέφρονι Πηνελοπείῃ.

οὐχ ὡς Τυνδαρέου κούρη κακὰ μήσατο ἔργα,

200 κουριδίον κτείνασα πόσιν· στυγερὴ δέ τ' ἀοιδὴ

ἔσσειτ' ἐπ' ἀνθρώπους· χαλεπὴν δέ τε φῆμιν ὄπασσεν

θηλυτέρησι γυναιξί, καὶ ἦ κ' εὐεργὸς ἔησιν.

Ὡς οἱ μὲν τοιαῦτα πρὸς ἀλλήλους ἀγόρευον,

ἑσταότ' εἰν Αἴδαο δόμοις, ὑπὸ κεύθεσι γαίης. —

205 Οἱ δ' ἐπεὶ ἐκ πόλιος κατέβαν, τάχα δ' ἀγρὸν ἵκοντο

καλὸν Λαέρταο τετυγμένον, ὃν ῥά ποτ' αὐτὸς

Λαέρτης κτεάτισσεν, ἐπεὶ μάλα πόλλ' ἐμόγησεν.

ἔνθα οἱ οἶκος ἔην, περὶ δὲ κλίσιον θεέ πάντη,

ἐν τῷ σιτέσκοντο καὶ ἴζανον ἠδὲ ἴανον

210 δμῶες ἀναγκαῖοι, τοῖ οἱ φίλα ἐργάζοντο.

ἐν δὲ γυνὴ Σικελὴ γρηῦς πέλεν, ἣ ῥά γέροντα

ἐνδυκέως κομέεσκεν ἐπ' ἀγροῦ, νόσφι πόλης.

ἔνθ' Ὀδυσσεὺς δμῶεσσι καὶ νιέϊ μῦθον ἔειπεν·

Ἔμεῖς μὲν νῦν ἔλθετ' ἐνκτίμενον δόμον εἴσω

215 δεῖπνον δ' αἶψα συνῶν ἱερεύσατε, ὅστις ἄριστος·

αὐτὰρ ἐγὼ πατρὸς πειρήσομαι ἡμετέροιο,

αἴ κέ μ' ἐπιγνοίῃ καὶ φράσσεται ὄφθαλμοῖσιν,

ἢ ἐκεν ἀγνοίῃσι, πολὺν χρόνον ἀμφὶς ἔοντα.

Ὡς εἰπὼν, δμῶεσσι Λογία τεύχε' ἔδωκεν.

220 οἱ μὲν ἔπειτα δόμονδε θοῶς κίον· αὐτὰρ Ὀδυσσεὺς

ἄσπον ἴεν πολυκάρπου ἄλωῆς, πειρητίζων.

οὐδ' εὗρεν Δολίον, μέγαν ὄρχατον ἐσκαταβαίνων,

οὐδέ τινα δμῶων, οὐδ' υἴων· ἀλλ' ἄρα τοίγε

αἵμασιᾶς λέξοντες, ἄλωῆς ἔμμεναι ἔρκος,

ἄχοντ'· αὐτὰρ ὁ τοῖσι γέρον ὁδὸν ἠγεμόνευεν.

225

τὸν δ' οἶον πατέρ' εὗρεν ἐϋκτιμένη ἐν ἄλωῃ,

λιστρεύοντα φυτὸν· ὀυπόωντα δὲ ἔστο χιτῶνα,

ῥαπτὸν, ἀεικέλιον· περὶ δὲ κνήμησι βοείας

κνημίδας ῥαπτὰς δέδετο, γραπτῶς ἀλεείνων·

χειρίδας τ' ἐπὶ χερσὶ, βάτων ἕνεκ'· αὐτὰρ ὑπερθεν

230

αἰγείην κυνέην κεφαλῇ ἔχε, πένθος ἀέξων.

τὸν δ' ὡς οὖν ἐνόησε πολύτιλας δῖος Ὀδυσσεύς

γῆραϊ τειρόμενον, μέγα δὲ φρεσὶ πένθος ἔχοντα,

σιᾶς ἄρ' ὑπὸ βλωθρὴν ὄγχνην κατὰ δάκρυον εἶβεν.

μερμήριξε δ' ἔπειτα κατὰ φρένα καὶ κατὰ θυμόν,

235

κύσσαι καὶ περιφῶναι ἔον πατέρ', ἠδὲ ἕκαστα

εἰπεῖν, ὡς ἔλθοι καὶ ἴκοιτ' ἐς πατρίδα γαῖαν·

ἢ πρῶτ' ἐξερέοιτο, ἕκαστά τε πειρήσαιο.

ᾧδε δὲ οἱ φρονέοντι δοάσσατο κέρδιον εἶναι,

πρῶτον κερτομίοις ἐπέεσσιν πειρηθῆναι.

240

τὰ φρονέων ἰθὺς κίεν αὐτοῦ δῖος Ὀδυσσεύς·

ἦτοι ὁ μὲν κατέχων κεφαλῇν φυτὸν ἀμφελάχαιεν·

τὸν δὲ παριστάμενος προσεφώνεε φαίδιμος υἱός·

ἦ γέρον, οὐκ ἄδαημονίη σ' ἔχει ἀμφιπολεύειν

ὄρχατον, ἀλλ' εὖ τοι κομιδὴ ἔχει, οὐδέ τι πάμπαν,

245

οὐ φυτὸν, οὐ συκῆ, οὐκ ἄμπελος, οὐ μὲν ἐλαίη,

οὐκ ὄγχνη, οὐ πρασίη τοι ἄνευ κομιδῆς κατὰ κῆπον.

ἄλλο δέ τοι ἐρέω, σὺ δὲ μὴ χόλον ἐνθεο θυμῷ·

αὐτὸν σ' οὐκ ἀγαθὴ κομιδὴ ἔχει, ἀλλ' ἅμα γῆρας

- 250 λυγρόν ἔχεις, ἀνχμείς τε κακῶς, καὶ ἀεικέα ἔσσαι.
οὐ μὲν ἀεργίης γε ἀναξ ἔνεκ' οὐ σε κομίζει·
οὐδέ τί τοι δούλειον ἐπιπρέπει εἰσορᾶσθαι
εἶδος καὶ μέγεθος· βασιλῆϊ γὰρ ἀνδρὶ ἔοικας.
τοιούτω δὲ ἔοικας, ἐπεὶ λούσαιτο φάγοι τε,
255 εὐδέμεναι μαλακῶς· ἢ γὰρ δίκη ἐστὶ γερόντων.
ἀλλ' ἄγε μοι τόδε εἶπε καὶ ἀτρεκέως κατάλεξον,
τεῦ δμῶς εἰς ἀνδρῶν; τεῦ δ' ὄρχατον ἀμφιπολεύεις;
καὶ μοι τοῦτ' ἀγόρευσον ἐτήτυμον, ὄφρ' εὖ εἰδῶ,
εἰ ἐτεόν γ' Ἰθάκην τίνδ' ἰκόμεθ', ὥς μοι ἔειπεν
260 οὔτος ἀνὴρ νῦν δὴ ξυμβλήμενος ἐνθάδ' ἰόντι,
οὔτι μάλ' ἀρτίφρων· ἐπεὶ οὐ τόλμησεν ἕκαστα
εἰπεῖν, ἠδ' ἐπακοῦσαι ἐμὸν ἔπος, ὥς ἐρέεινον
ἀμφὶ ξείνῳ ἐμοῖ, εἴ που ζῶει τε καὶ ἔστιν,
ἢ ἤδη τέθνηκε, καὶ εἰν Αἴδαο δόμοισιν.
265 ἐκ γὰρ τοι ἐρέω, σὺ δὲ σύνθεο, καὶ μευ ἀκουσον·
ἄνδρα ποτ' ἐξείνισσα φίλῃ ἐνὶ πατρίδι γαίῃ,
ἡμέτερόνδ' ἐλθόντα· καὶ οὐπω τις βροτὸς ἄλλος
ξείνων τηλεδαπῶν φιλίων ἐμὸν ἴκετο δῶμα·
εὐχέτο δ' ἐξ Ἰθάκης γένος ἔμμεναι, ἀντάρ' ἔφρασκεν
270 Λαέρτην Ἀρκεισιάδην πατέρ' ἔμμεναι αὐτῷ.
τόν μὲν ἐγὼ πρὸς δῶματ' ἄγων εὖ ἐξείνισσα,
ἐνδυκέως φιλέων, πολλῶν κατὰ οἶκον ἐόντων·
καὶ οἱ δῶρα πόρον ξεινήϊα, οἷα ἐφίκει·
χρυσοῦ μὲν οἱ δῶκ' εὐεργέος ἑπτὰ τάλαντα,
275 δῶκα δὲ οἱ κρητῆρα πανάργυρον, ἀνθεμόεντα,
δώδεκα δ' ἀπλοῖδας χλαίνας, τόσσους δὲ τάπητας,
τόσσα δὲ φάρεα καλά, τόσους δ' ἐπὶ τοῖσι χιτῶνας·
χωρὶς δ' αὐτε γυναῖκας, ἀμύμονα ἔργ' εἰδυίας,

τέσσαρας εἰδαλίμας, ἃς ἤθελεν αὐτὸς ἐλέσθαι.

Τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα πατήρ, κατὰ δάκρυον εἴρων· 280

Ξεῖν', ἦτοι μὲν γαῖαν ἰκάνεις, ἣν ἐρεεῖνεις·

ὑβρισταὶ δ' αὐτὴν καὶ ἀτάσθαλοι ἄνδρες ἔχουσιν·

δῶρα δ' ἐτώσια ταῦτα χαρίζεο, μυρὶ' ὀπάζων·

εἰ γὰρ μιν ζῶν γ' εἰχθεὶς Ἰθάκης ἐνὶ δήμῳ,

τῷ κέν σ' εὖ δώροισιν ἀμειψάμενος ἀπέπεμψεν, 285

καὶ ξενίῃ ἀγαθῇ· ἥ γὰρ θέμις, ὅστις ὑπάρξῃ.

ἀλλ' ἄγε μοι τόδε εἰπέ καὶ ἀτρεκέως καταλέξον,

πόστιον δὴ ἔτος ἐστίν, ὅτε ξείνισσας ἐκεῖνον,

σὸν ξεῖνον δύστηνον, ἐμὸν παῖδ', εἴ ποτ' ἔην γε,

δύσμορον; ὃν που τῆλε φίλων καὶ πατρίδος αἴης, 290

ἢ που ἐν πόντῳ φάγον ἰχθύες, ἢ ἐπὶ χέρσου

θηρσὶ καὶ οἰωνοῖσιν ἔλωθ' ἔγενετ'· οὐδέ ἐ μήτηρ

κλαῦσε περιστείλασα, πατήρ θ', οἳ μιν τεκόμεσθα·

οὐδ' ἄλοχος πολύδωρος, ἐχέφρων Πηνελόπεια,

κώκυς ἐν λεχέεσσιν ἐὼν πόσιν, ὡς ἐπέοικεν, 295

ὄφθαλμοὺς καθελοῦσα· τὸ γὰρ γέρας ἐστὶ θανόντων.

καὶ μοι τοῦτ' ἀγόρευσον ἐτήτυμον, ὄφρ' εὖ εἰδῶ·

τίς, πόθεν εἰς ἀνδρῶν; πόθι τοι πόλις ἠδὲ τοκῆες;

ποῦ δὲ νηῦς ἔστηκε θοή, ἢ σ' ἤγαγε δεῦρο,

ἀντιθέους θ' ἐτάρους; ἢ ἔμπορος εἰλήλουθας 300

νηὸς ἐπ' ἀλλοτρίης, οἳ δ' ἐκβήσαντες ἔβησαν;

Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσ-

σεύς·

τοιγὰρ ἐγὼ τοι πάντα μάλ' ἀτρεκέως καταλέξω.

εἰμὶ μὲν ἐξ Ἀλύβαντος, ὅθι κλυτὰ δῶματα ναῖω,

υἱὸς Ἀφείδαντος Πολυπημονίδαο ἀνακτος· 305

ἀντάρ' ἐμοίγ' ὄνομ' ἐστὶν Ἐπήριτος· ἀλλὰ με δαίμων

πλάγξ' ἀπὸ Σικανίης δευρ' ἐλθέμεν, οὐκ ἐθέλοντα·
νηῦς δέ μοι ἦδ' ἔστηκεν ἐπ' ἀγροῦ νόσφι πόλης.

310 ἀντάρ' Ὀδυσσῆϊ τόδε δὴ πέμπτον ἔτος ἐστίν,
ἐξ οὗ κεῖθεν ἔβη, καὶ ἐμῆς ἀπελήλυθε πάτρης,
δύςμορος· ἢ τέ οἱ ἐσθλοὶ ἔσαν ὄρνιθες ἰόντι,
δεξιοί, οἷς χαίρων μὲν ἐγὼν ἀπέπεμπον ἐκεῖνον,
χαῖρε δὲ κείνος ἰών· θυμὸς δ' ἔτι νῶϊν ἐώλπει
μίξασθαι ξενίῃ, ἢδ' ἀγλαὰ δῶρα διδώσειν.

315 Ὡς φάτο· τὸν δ' ἄχεος νεφέλη ἐκάλυψε μέλαινα·
ἀμφοτέρησι δὲ χερσὶν ἐλῶν κόνιν αἰθαλόεσσαν
χεύατο καὶ κεφαλῆς πολιῆς, ἀδινὰ στεναχίζων.
τοῦ δ' ὠρίνετο θυμὸς, ἀνὰ ῥίνας δέ οἱ ἦδη
δρομὴν μένος προὔτυψε, φίλον πατέρ' εἰσορόωντι.

320 κύσσε δέ μιν περιφύς, ἐπιάλμενος, ἦδὲ προσηΐδα·
Κείνος μὲν τοι ὄδ' αὐτὸς ἐγώ, πάτερ, ὃν σὺ με-
ταλλάξ,

ἦλυθον εἰκοστῷ ἔτει ἐς πατρίδα γαῖαν.

ἀλλ' ἴσχεο κλανθμοῖο, γόοιό τε δακρυόεντος.

ἐκ γάρ τοι ἐρέω· μάλα δὲ χρῆ σπευδέμεν ἔμπης·

325 μνηστῆρας κατέπεφνον ἐν ἡμετέροισι δόμοισιν,
λώβην τινύμενος θυμαλγέα καὶ κακὰ ἔργα.

Τὸν δ' αἶ Λαέρτης ἀπαμείβετο, φώνησέν τε·
εἰ μὲν δὴ Ὀδυσσεύς γε, ἐμὸς παῖς, ἐνθάδ' ἰκάνεις,
σῆμά τί μοι νῦν εἶπέ ἀριφραδές, ὄφρα πεποιθῶ.

330 Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσ-
σεύς·

οὐλήν μὲν πρῶτον τήνδε φράσαι ὄφθαλμοῖσιν,

τὴν ἐν Παρνησῷ μ' ἔλασεν σὺς λευκῷ ὀδόντι

οἰχόμενον· σὺ δέ με προΐεις καὶ πότνια μήτηρ

ἔς πατέρ' Ἀντόλυκον μητρὸς φίλον, ὄφρ' ἂν ἐλοίμην
δῶρα, τὰ δεῦρο μολῶν μοι ὑπέσχετο καὶ κατένευσεν· 335

εἰ δ', ἄγε τοι καὶ δένδρε' ἐνκτιμένην κατ' ἀλώην
εἶπω, ἃ μοί ποτ' ἔδωκας, ἐγὼ δ' ἤτεόν σε ἕκαστα,
παιδνὸς ἔων, κατὰ κῆπον ἐπισπόμενος· διὰ δ' αὐτῶν
ἰνεύμεσθα, σὺ δ' ὠνόμασας καὶ ἔειπες ἕκαστα.

ὄγχνας μοι δῶκας τρισκαίδεκα καὶ δέκα μηλέας, 340
συνέας τεσσαράκοντ'· ὄρχους δέ μοι ὦδ' ὀνόμηνας
δώσειν πεντήκοντα, διατρούγιος δέ ἕκαστος
ἦην· ἔνθα δ' ἀνά σταφυλαὶ παντοῖαι ἔασιν,
ὅππότε δὴ Διὸς ὦραι ἐπιβροίσειαν ὑπερθεν.

Ὡς φάτο· τοῦ δ' αὐτοῦ λύτο γούνατα καὶ φίλον 345
ἦτορ,

σήματ' ἀναγνόντος, τὰ οἱ ἔμπεδα πέφραδ' Ὀδυσσεύς.
ἄμφι δὲ παιδὶ φίλῳ βάλε πήχες· τὸν δὲ ποτὶ οἷ
εἶλεν ἀποψύχοντα πολύτλας διὸς Ὀδυσσεύς.

αὐτὰρ ἐπεὶ ῥ' ἄμπνυτο, καὶ ἔς φρένα θυμὸς ἀγέρθη,
ἑξαῦτις μύθοισιν ἀμειβόμενος προσέειπεν· 350

Ζεῦ πάτερ, ἧ ῥα ἔτ' ἔστε θεοὶ κατὰ μακρὸν Ὀλυμ-
πον,

εἰ ἔτεόν μνηστῆρες ἀτάσθαλον ὕβριν ἔτισαν.
νῦν δ' αἰνῶς δεῖδοικα κατὰ φρένα, μὴ τάχα πάντες
ἐνθάδ' ἐπέλθωσιν Ἰθακῆσιοι, ἀγγελίας δὲ
πάντη ἐποτρύνωσι Κεφαλλήνων πολίεσσιν. 355

Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυ-
σεύς·

θάρσει, μή τοι ταῦτα μετὰ φρεσὶ σῆσι μελόντων.
ἄλλ' ἴομεν προτὶ οἶκον, ὃς ὄρχάτου ἐγγύθι κεῖται·
ἐνθα δὲ Τηλέμαχον καὶ βονκόλον ἠδὲ συβώτην

- 360 προὔπεμψ', ὡς ἂν δεῖπνον ἐφοπλίσσωσι τάχιστα.
 Ὡς ἄρα φωνήσαντε, βράτην πρὸς δῶματα καλά.
 οἱ δ' ὅτε δὴ ῥ' ἴκοντο δόμους εὐναιετάοντας,
 εὖρον Τηλέμαχον καὶ βουκόλον ἠδὲ συβώτην,
 ταμνομένους κρέα πολλὰ, κερῶντάς τ' αἶθοπα οἶνον.
- 365 Τόφρα δὲ Λαέρτην μεγαλήτορα ᾧ ἐνὶ οἴκῳ
 ἀμφίπολος Σικελὴ λοῦσεν, καὶ χρίσεν ἐλαίῳ·
 ἀμφὶ δ' ἄρα χλαῖναν καλὴν βάλεν· αὐτὰρ Ἀθήνη
 ἀγχι παρισταμένη μέλε' ἠλδανε ποιμένι λαῶν,
 μείζονα δ', ἢ ἐ πάρος, καὶ πάσσονα θῆκεν ἰδέσθαι.
- 370 ἐκ δ' ἄσαμίνθου βῆ· θάύμαζε δὲ μιν φίλος υἱός,
 ὡς ἶδεν ἀθανάτοισι θεοῖς ἐναλίγκιον ἄντην·
 καὶ μιν φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
 ὦ πάτερ, ἦ μάλα τίς σε θεῶν αἰειγενετέων
 εἶδός τε μέγεθός τε ἀμείνονα θῆκεν ἰδέσθαι.
- 375 Τὸν δ' αὖ Λαέρτης πεπνυμένος ἀντίον ἤδα·
 αἶ γάρ, Ζεῦ τε πάτερ καὶ Ἀθηναίῃ καὶ Ἀπολλῶνι,
 οἷος Νήρικον εἶλον, εὐκτίμενον πτολίεθρον,
 ἀκτὴν ἠπείροιο, Κεφαλλήνεσσιν ἀνάσσων,
 τοῖος ἔων τοι χθιζὸς ἐν ἡμετέροισι δόμοισιν,
- 380 τεύχε' ἔχων ὁμοισιν, ἐφεστάμεναι, καὶ ἀμύνειν
 ἀνδρας μνησιτῆρας· τῷ κε σφέων γούνατ' ἔλυσα
 πολλῶν ἐν μεγάροισι, σὺ δὲ φρένας ἔνδον ἰάνθης.
 Ὡς οἱ μὲν τοιαῦτα πρὸς ἀλλήλους ἀγόρευον. —
 οἱ δ' ἐπεὶ οὖν πᾶσαντο πόνον, τετύκοντό τε δαῖτα,
- 385 ἐξείης ἔζοντο κατὰ κλισμούς τε θρόνους τε·
 ἔνθ' οἱ μὲν δεῖπνω ἐπεχείρουν· ἀγχίμολον δὲ
 ἦλθ' ὁ γέρον Δολίος, σὺν δ' υἱεῖς τοῖο γέροντος,
 ἐξ ἔργων μογέοντες· ἐπεὶ προμολοῦσα κάλεσεν

μήτηρ, γρηῖς Σικελή, ἣ σφρας τρέφε, καὶ ῥα γέροντα
ἐνδυνέως κομέεσκεν, ἐπεὶ κατὰ γῆρας ἔμαρψεν. 390

οἱ δ' ὡς οὖν Ὀδυσῆα ἴδον, φράσσαντό τε θυμῶ,
ἔσταν ἐνὶ μεγάροισι τεθηπότες· ἀντάρ Ὀδυσσεὺς
μειλιχίοις ἐπέεσσι καθαπτόμενος προσέειπεν·

Ἦ γέρον, ἴς' ἐπὶ δεῖπνον· ἀπειλελάθεσθε δὲ
θάμβευς·

δηρὸν γὰρ σίτω ἐπιχειρήσειν μεμαῶτες 395
μῖνομεν ἐν μεγάροις, ὑμέας ποτιδέγμενοι αἰεὶ.

Ἦς ἄρ' ἔφη· Δολίος δ' ἰθὺς κίε, χεῖρε πετάσσας
ἄμφοτέρας· Ὀδυσσεὺς δὲ λαβὼν κύσε χεῖρ' ἐπὶ καρπῶ,
καὶ μιν φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·

Ἦ φίλ', ἐπεὶ νόστησας ἐλδομένοισι μάλ' ἤμῃν, 400

οὐδέ τ' οἴομένοισι, θεοὶ δέ σ' ἀνήγαγον ἀντοί,
οὐλέ τε, καὶ μάλα χαῖρε, θεοὶ δέ τοι ὄλβια δοῖεν.

καὶ μοι τοῦτ' ἀγόρευσον ἐτήτυμον, ὄφρ' εὖ εἰδῶ,
ἢ ἤδη σάφα οἶδε περίφρων Πηνελόπεια

νοστήσαντά σε δευρῶ, ἢ ἄγγελον ὀτρύνωμεν. 405

Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσ-
σεύς·

ᾧ γέρον, ἤδη οἶδε· τί σε χροὴ ταῦτα πένεσθαι;

Ἦς φάθ'· ὁ δ' αὖτις ἄρ' ἔξειτ' ἐϋξέστον ἐπὶ δίφρου.

ὡς δ' αὐτως παῖδες Δολίου κλυτὰν ἄμφ' Ὀδυσῆα
δεικανόωντ' ἐπέεσσι, καὶ ἐν χεῖρεσσι φύοντο· 410

ἔξείης δ' ἔζοντο παρὰ Δολίον, πατέρα σφόν.

ὡς οἱ μὲν περὶ δεῖπνον ἐνὶ μεγάροισι πένοντο.

Ἦσσα δ' ἄρ' ἄγγελος ὦκα κατὰ πτόλιν ᾗχετο πάντη,
μνηστήρων στυγερὸν θάνατον καὶ Κῆρ' ἐνέπουσα.

οἱ δ' ἄρ' ὁμῶς αἴοντες ἐφοίτων ἄλλοθεν ἄλλος, 415

μυχμῶ τε στοναχῆ τε, δόμων προπάροισ' Ὀδυσῆος·
 ἐν δὲ νέκυσ οἴκων φόρεον, καὶ θάπτον ἕκαστοι·
 τοὺς δ' ἐξ ἀλλάων πολίων οἰκόνδε ἕκαστον
 πέμπον ἄγειν ἄλιεῦσι, θοῆς ἔλι νηυσὶ τιθέντες·
 420 αὐτοὶ δ' εἰς ἀγορὴν κίον ἀθρόοι, ἀχνύμενοι κῆρ.
 αὐτὰρ ἐπεὶ ὃ' ἠγεροθεν, ὀμηγερέες τ' ἐγένοντο,
 τοῖσιν δ' Εὐπείθης ἀνά θ' ἴστατο, καὶ μετέειπεν·
 παιδὸς γὰρ οἱ ἄλαστον ἐνὶ φρεσὶ πένθος ἔκειτο,
 Ἄντινόου, τὸν πρῶτον ἐνήρατο δῖος Ὀδυσσεύς·
 425 τοῦ ὄγε δακρυχέων, ἀγορήσατο καὶ μετέειπεν·
 ὦ φίλοι, ἢ μέγα ἔργον ἀνήρ' ὄδ' ἐμήσατ' Ἀχαιοὺς·
 τοὺς μὲν σὺν νήεσσιν ἄγων πολέας τε καὶ ἐσθλοὺς,
 ὤλεσε μὲν νῆας γλαφυράς, ἀπὸ δ' ὤλεσε λαοὺς·
 τοὺς δ' ἐλθὼν ἔκτεινε Κεφαλλήνων ὄχ' ἀρίστους.
 430 ἀλλ' ἄγετε, πρὶν τοῦτον ἢ ἐς Πύλον ὤκα ἰκέσθαι,
 ἢ καὶ ἐς Ἥλιδα δῖαν, ὅθι κρατεύουσιν Ἐπειοί,
 ἴομεν· ἢ καὶ ἔπειτα κατηφῆες ἐσσομέθ' αἰεὶ·
 λῶβη γὰρ τάδε γ' ἐστὶ καὶ ἐσσομένοισι πνυθῆσθαι.
 εἰ δὴ μὴ παίδων τε κασιγνήτων τε φρονῆας
 435 τισόμεθ', οὐκ ἂν ἔμοιγε μετὰ φρεσὶν ἠδὺ γένοιτο
 ζώμεν· ἀλλὰ τάχιστα θανάων φθιμένοισι μετείην.
 ἀλλ' ἴομεν, μὴ φθέωσι περραιωθέντες ἐκεῖνοι.
 ὣς φάτο δακρυχέων· οἴκτος δ' ἔλε πάντας Ἀχαιοὺς.
 ἀγχίμολον δέ σφ' ἦλθε Μέδων καὶ θεῖος αἰοιδὸς
 440 ἐκ μεγάρων Ὀδυσῆος, ἐπεὶ σφραγὶς ὑπνος ἀνήκεν·
 ἔσταν δ' ἐν μέσσοισι· τάφος δ' ἔλεν ἄνδρα ἕκαστον.
 τοῖσι δὲ καὶ μετέειπε Μέδων, πεπνυμένα εἰδώς·
 Κέκλυτε δὴ νῦν μευ, Ἰθακήσιοι· οὐ γὰρ Ὀδυσ-
 σεύς

ἀθανάτων ἀέκητι θεῶν τάδ' ἐμήσατο ἔργα·
 αὐτὸς ἐγὼν εἶδον θεὸν ἄμβροτον, ὃς ὅ' Ὀδυσῆϊ 445
 ἐγγύθεν ἐστήκει, καὶ Μέντορι πάντα ἐώκει.
 ἀθάνατος δὲ θεὸς τοιῆ μὲν προπάροιθ' Ὀδυσῆος
 φαίνεται θαρσύνων, τοιῆ δὲ μνηστῆρας ὄρνων
 θῦνε κατὰ μέγαρον· τοὶ δ' ἀγχιστῖνοι ἔπιπτον.

Ὡς φάτο· τοὺς δ' ἄρα πάντας ὑπὸ χλωρὸν δέος ἤρει. 450
 τοῖσι δὲ καὶ μετέειπε γέρον ἦρως Ἀλιθέρσης
 Μαστορίδης· ὃ γὰρ οἶος ὄρα πρόσσω καὶ ὀπίσσω·
 ὃ σφιν εὐφρονέων ἀγορήσατο καὶ μετέειπεν·

Κέκλυτε δὴ νῦν μεν, Ἰθακήσιοι, ὅ,τι κεν εἶπω·
 ὑμετέρῃ κακότητι, φίλοι, τάδε ἔργα γένοντο· 455
 οὐ γὰρ ἐμοὶ πείθεσθ', οὐ Μέντορι ποιμένι λαῶν,
 ὑμετέρους παῖδας καταπανεμένον ἀφροσυνάων·
 οἱ μέγα ἔργον ἔρεξαν ἀτασθαλίῃσι κακῆσιν,
 κτήματα κείροντες, καὶ ἀτιμιάζοντες ἀκοιτιν
 ἀνδρὸς ἀριστῆος· τὸν δ' οὐκέτι φάντο νέεσθαι. 460
 καὶ νῦν ὧδε γένοιτο· πείθεσθέ μοι, ὡς ἀγορεύω·
 μὴ ἴομεν, μὴ πού τις ἐπίσπαστον κακὸν εὔρη.

Ὡς ἔφαθ'· οἱ δ' ἄρ' ἀνήϊξαν μεγάλῳ ἀλαλητῷ
 ἡμίσεων πλείους· τοὶ δ' ἀθρόοι αὐτόθι μίμνον.
 οὐ γὰρ σφιν ἄδε μῦθος ἐνὶ φρεσίν, ἀλλ' Εὐπείθει 465
 πείθοντ'· αἴψα δ' ἔπειτ' ἐπὶ τεύχεα ἔσσεύοντο.
 ἀντάρ ἐπεὶ ὅ' ἔσσαντο περὶ χροῖ νώροπα χαλκόν,
 ἀθρόοι ἠγερέθοντο πρὸ ἄστεος εὐρουχόροιο.
 τοῖσιν δ' Εὐπείθης ἠγήσατο νηπιέησιν·
 φῆ δ' ὄγε τίσεσθαι παιδος φόνον· οὐδ' ἄρ' ἔμελλεν 470
 ἄψ ἀπονοστήσειν, ἀλλ' αὐτοῦ πότμον ἐφέπειν.
 ἀντάρ Ἀθηναίῃ Ζῆνα Κρονίωνα προσηύδα·

ὦ πάτερ ἡμέτερε, Κρονίδη, ὕπατε κρειόντων,
εἰπέ μοι εἰρομένη· τί νύ τοι νόος ἔνδοθι κεύθει;
475 ἢ προτέρω πόλεμόν τε κακόν καὶ φύλοπιν αἰνὴν
τεύξεις, ἢ φιλότητα μετ' ἀμφοτέροισι τίθησθα;

Τὴν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη νεφεληγερέτα Ζεὺς·
τέκνον ἐμόν, τί με ταῦτα διεῖρααι ἠδὲ μεταλλάξ;
οὐ γὰρ δὴ τοῦτον μὲν ἐβούλευσας νόον αὐτῆ,
480 ὥς ἦτοι κείνους Ὀδυσσεὺς ἀποτίσεται ἐλθών;
ἔρξον, ὅπως ἐθέλεις· ἐρέω δέ τοι, ὥς ἐπέοικεν.
ἐπειδὴ μνηστήρας εἴσατο δῖος Ὀδυσσεύς,
ὄρκια πιστὰ ταμόντες, ὁ μὲν βασιλευέτω αἰεὶ·
ἡμεῖς δ' αὖ παιδῶν τε κασιγνήτων τε φόνοιο
485 ἔκλῃσιν θάσωμεν· τοὶ δ' ἀλλήλους φιλεόντων,
ὥς τὸ πάρος· πλοῦτος δὲ καὶ εὐρήνη ἄλις ἔστω.

Ὡς εἰπὼν, ὠτρυνε πάρος μεμαυῖαν Ἀθήνην·
βῆ δὲ κατ' Οὐλύμποιο καρήνων αἴξασα.

Οἱ δ' ἐπεὶ οὖν σίτιοιο μελίφρονος ἔξ ἔρον ἔντο,
490 τοῖς δ' ἄρα μύθων ἤρχε πολύτλας δῖος Ὀδυσσεύς·
Ἐξελθὼν τις ἴδοι, μὴ δὴ σχεδὸν ὤσι κίοντες.

Ὡς ἔφατ'· ἐκ δ' υἱὸς Δολίου κίεν, ὥς ἐκέλευεν·
στῆ δ' ἄρ' ἐπ' οὐδὸν ἰών, τοὺς δὲ σχεδὸν εἶσιδε πάντας·
αἴψα δ' Ὀδυσσῆα ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·

495 Οἶδε δὴ ἐγγὺς ἔασ'· ἀλλ' ὀπλιζώμεθα θᾶσσον.

Ὡς ἔφαθ'· οἱ δ' ὠρνευοντο, καὶ ἐν τεύχεσσι δύνοντο,
τέσσαρες ἀμφ' Ὀδυσῆ', ἔξ δ' υἱεῖς οἱ Δολίοιο·
ἐν δ' ἄρα Λαέρτης Δολίος τ' ἐς τεύχε' ἔδυνον,
καὶ πολιοὶ περ ἔόντες, ἀναγκαῖοι πολεμισταί.

500 αὐτὰρ ἐπεὶ ὃ' ἔσσαντο περὶ χροῖ ῥώροπα χαλκόν,
ᾧξάν ῥα θύρας, ἐκ δ' ἦιον, ἤρχε δ' Ὀδυσσεύς.

Τοῖσι δ' ἐπ' ἀγχίμολον θυγάτηρ Διὸς ἦλθεν
Ἀθήνη,

Μέντορι εἰδομένη ἡμὲν δέμας ἠδὲ καὶ αὐδήν.

τὴν μὲν ἰδὼν γήθησε πολύτλας δῖος Ὀδυσσεύς·

αἶψα δὲ Τηλέμαχον προσεφώνεεν ὄν φίλον υἷόν· 505

Τηλέμαχ', ἦδη μὲν τόδε γ' εἶσαι ἀντὸς ἐπελθὼν,
ἀνδρῶν μαρναμένων, ἵνα τε κρίνονται ἄριστοι,

μήτι κατασχύνειν πατέρων γένος, οἷ τὸ πάρος περ
ἀλκῇ τ' ἠγορήῃ τε κεκάσμεθα πᾶσαν ἐπ' αἶαν.

Τὸν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ἠΰδα· 510

ὄψεαι, αἶ κ' ἐθέλῃςθα, πάτερ φίλε, τῶδ' ἐπὶ θυμῶ,
οὔτι κατασχύνοντα τέον γένος, ὡς ἀγορεύεις.

Ὡς φάτο· Λαέρτης δ' ἐχάρη, καὶ μῦθον ἔειπεν·

τίς νύ μοι ἡμέρη ἦδε, θεοὶ φίλοι; ἢ μάλα χαίρω·

υἷός θ' υἱωνός τ' ἀρετῆς πέρι δῆριν ἔχουσιν. 515

Τὸν δὲ παρισταμένη προσέφη γλαυκῶπις Ἀθήνη·

ὦ Ἀρκεισιάδη, πάντων πολὺν φίλταθ' ἐταίρων,

εὐξάμενος κόρῃ γλαυκῶπιδι καὶ Διὶ πατρὶ,

αἶψα μάλ' ἀμπεπαλῶν προΐει δολιχόσκιον ἔγχος.

Ὡς φάτο, καὶ ῥ' ἔμπνευσε μένος μέγα Παλλὰς 520

Ἀθήνη.

εὐξάμενος δ' ἄρ' ἔπειτα Διὸς κόρῃ μεγάλῳ,

αἶψα μάλ' ἀμπεπαλῶν προΐει δολιχόσκιον ἔγχος,

καὶ βάλεν Εὐπείθεα κόρυθος διὰ χαλκοπαρήου·

ἢ δ' οὐκ ἔγχος ἔροντο, διὰ πρόδ' εἶσατο χαλκός·

δούπησεν δὲ πεσῶν, ἀράβησε δὲ τεύχε' ἐπ' αὐτῶ. 525

ἐν δ' ἔπεσον προμάχοις Ὀδυσσεύς καὶ φαίδιμος υἷός·

τύπτον δὲ ξίφεσιν τε καὶ ἔγχεσιν ἀμφιγύοισιν.

καὶ νύ κε δὴ πάντας τ' ὄλεσαν καὶ ἔθηκαν ἀνόστους,

- εἰ μὴ Ἀθηναίη, κούρη Διὸς αἰγιόχοιο,
 530 ἦῦσεν φωνῆ, κατὰ δ' ἔσχεθε λαὸν ἅπαντα·
 Ἴσχεσθε πολέμου, Ἰθακήσιοι, ἀργαλέοιο,
 ὡς κεν ἀναιμωτί γε διακρινθεῖτε τάχιστα.
 Ὡς φάτ' Ἀθηναίη· τοὺς δὲ χλωρὸν δέος εἶλεν·
 τῶν δ' ἄρα δεισάντων ἐκ χειρῶν ἔπτατο τεύχεα·
 535 πάντα δ' ἐπὶ χθονὶ πίπτε, θεᾶς ὅπα φωνησάσης·
 πρὸς δὲ πόλιν τρωπῶντο λιλαιόμενοι βιότοιο.
 σμερδαλέη δ' ἐβόησε πολύτιλας διὸς Ὀδυσσεύς,
 οἴμησεν δὲ ἀλείς, ὥστ' αἰετὸς ὑψιπειήεις.
 καὶ τότε δὴ Κρονίδης ἀφίει ψολόεντα κεραυνόν,
 540 καὶ δ' ἔπεσε πρόσθε Γλαυκῶπιδος ὀβριμοπάτρης.
 δὴ τότε Ὀδυσσῆα προσέφη γλαυκῶπις Ἀθήνη·
 Διογενὲς Λαερτιάδη, πολυμήχαν' Ὀδυσσεῦ,
 ἴσχεο, παῦνε δὲ νεῖκος ὁμοίου πολέμοιο,
 μήπως τοι Κρονίδης κεχολώσεται εὐρύοπα Ζεὺς.
 545 Ὡς φάτ' Ἀθηναίη· ὃ δ' ἐπέθρετο, χαῖρε δὲ θυμῷ.
 ὄρκια δ' αὖ κατόπισθε μετ' ἀμφοτέροισιν ἔθηκεν
 Παλλὰς Ἀθηναίη, κούρη Διὸς αἰγιόχοιο,
 Μέντορι εἰδομένη, ἦμὲν δέμας, ἠδὲ καὶ ἀυδήν.